

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2017/3 22099

Datum: 19.10.2017

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD JULIJA DO SEPTEMBRA 2017

Na podlagi Smernic za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju julij - september 2017.

- Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od julija (1.7.) do septembra (30.9.) 2017 evidentirala (na podlagi lastne pobude oziroma na podlagi prejetih prijav) 23 zadev ter obravnavala oziroma zaključila 16¹ zadev in v 6-ih primerih ugotovila skupaj 10 kršitev določb ZIntPK s področja nasprotja interesov, v 9 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 1 zadevo odstopila pristojnemu organu, 1 obravnavo zadeve pa je zavrnila.
- Komisija je v obdobju od julija do septembra 2017 na področju nasprotja interesov uvedla 9 prekrškovnih postopkov ter dva zaključila (1 odločba o prekršku, s katero je bil kršitelju izrečen opomin in en postopek, ki se je zaključil z ne-izdajo odločbe).
- Komisija je v omenjenem obdobju izdelala 29 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasedovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

¹ Številka predstavlja vse rešene zadeve med 1.7. in 30.9.2017, tudi tiste ki so bile prejete pred 1. julijem 2017.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane² in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodenja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

² Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK. Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov vodijo pooblaščenec uradne osebe za vodenje prekrškovnih postopkov.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobja poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnavna je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitvi ali zavrženju izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodisi čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca julija do septembra 2017 evidentirala 23 novih zadev s področja nasprotja interesov. 21 zadev je bilo evidentiranih kot prijave nasprotja interesov, 2 zadevi pa sta bili odprti na lastno pobudo.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 16 zaključenih zadev v tem obdobju je bilo 6 zadev obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer so bile v vseh primerih ugotovljene okoliščine nasprotja interesov oziroma kršitve predpisov s tega področja. V treh zadevah je bilo identificirano več kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov.

(iii) Ugotovljene kršitve

Zadeva 06211-11/2017:

Uradna oseba se je na seji učiteljskega zbora, ko je potekalo tajno glasovanje o kandidatih za ravnateljico javnega zavoda, s tem ko je sodelovala in glasovala o najprimernejšem kandidatu za ravnatelja šole (torej hkrati tudi zase, saj je bila ena izmed kandidatk), znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Njen zasebni interes se kaže v tem, da je s sodelovanjem pri glasovanju sodelovala o pozitivnem mnenju (kar je oblika nepremoženjske koristi) tudi o njej sami. Identificirani zasebni interes uradne je pri tem, glede na to, da je neposredno sodelovala v postopku obravnave oziroma odločanja (glasovanja) o pozitivnem mnenju tudi o sami sebi, vplival na njeno objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu javne uslužbenke kot članice učiteljskega zbora.

Zadeva 06211-23/2017:

Uradna oseba javnega zavoda (poslovodna oseba) se je, s tem, ko je podpisala izvršilni akt – sklep o izbiri, s katerim se je odločilo, da se s kandidatko, ki je družinska članica uradne osebe, sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas, znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Pri uradni osebi se zasebni interes kaže v tem, da je omogočila premoženjsko korist njeni družinski članici v obliki zaposlitve (sklenitev delovnega razmerja kot korist), na način, da je podpisala omenjeni izvršilni akt – sklep o izbiri. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da ni sodelovala v postopku izbire in je samo podpisala v zaključku sklep o izbiri, tako ustvarjal najmanj videz pristranskosti oziroma neobjektivnosti.

Zadeva 06211-24/2017:

Uradna oseba, občinska svetnica in članica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občine (KMVVI), je bila na redni seji KMVVI pod točko dnevnega reda: Predlaganje treh kandidatov (predstavnikov lokalne skupnosti) za imenovanje v svet zavoda prisotna pri obravnavi in razpravi v okviru navedene točke in soglasno z ostalimi člani KMVVI sprejela in predlagala predlog sklepa občinskemu svetu občine o imenovanju predstavnikov lokalne skupnosti v svetu zavoda, med katerimi pa je bila tudi sama. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice KMVVI.

Ista uradna oseba, v funkciji članice občinskega sveta, je na izredni seji občinskega sveta občine pod točko dnevnega reda: Sprejem Sklepa o imenovanju predstavnikov ustanovitelja (občine) v svet zavoda bila prisotna pri obravnavi v okviru navedene točke in soglasno z ostalimi člani občinskega sveta občine sprejela predlog sklepa KMVVI o imenovanju predstavnikov lokalne skupnosti v svetu zavoda, med katerimi je bila tudi sama. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice občinskega sveta občine.

Ponovno ista uradna oseba, tokrat kot članica sveta zavoda, je v okviru konstitutivne seje sveta zavoda prisostvovala v več točkah razširjenega dnevnega reda (pregled prispelih kandidatur za delovno mesto ravnatelja, preizkus pravočasno prispelih kandidatur ter odpiranje pravočasno prispelih kandidatur ter ugotavljanje popolnosti prijavi, pri kateri naj bi celo pojasnjevala izpolnjevanje pogoja opravljenega ravnateljskega izpita) ter z ostalimi člani sveta zavoda soglasno sprejela sklep o popolnosti in ustreznosti obeh prispelih vlog za razpisano delovno mesto ravnatelja, med katerima je bila sama kandidatka za navedeno delovno mesto. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice sveta javnega zavoda

Zadeva 06211-36/2017:

Uradna oseba, zaposlena javna uslužbenka v javnem zavodu, se je s tem, ko je na seji učiteljskega zbora, ko je potekalo tajno glasovanje o kandidatkah za ravnateljico javnega zavoda, sodelovala in glasovala o pozitivnem mnenju o kandidatkah za ravnateljico (torej hkrati tudi zase, saj je bila ena izmed kandidatk), znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Njen zasebni interes se kaže v tem, da je s sodelovanjem pri glasovanju so-odločala o pozitivnem mnenju (kar je oblika nepremoženjske koristi) tudi o njej sami. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da je neposredno sodelovala v postopku obravnave oziroma odločanja (glasovanja) o pozitivnem mnenju tudi o sami sebi, vplival na njeno objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu javne uslužbenke kot članice učiteljskega zbora.

Zadeva 06211-68/2016:

Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala ter s tem sklenila pogodbo o zaposlitvi z osebo, s katero je imela osebne stike, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Njen zasebni interes se kaže v tem, da je kot uradna oseba omogočila korist osebi, s katero je imela osebne stike (kar uradna oseba ni zanikala), v obliki zaposlitve (sklenitev delovnega razmerja kot korist, kar zajema tudi pridobitev dodatnih referenc, izkušenj ipd.), na način, da je podpisala omenjeni izvršilni akt - pogodbo o zaposlitvi. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da pred podpisom izvršilnega akta ni sodelovala v izbirnih postopkih in je le podpisala zaključni »izvršilni« akt, tako ustvarjal najmanj videz nepristranskosti oziroma objektivnosti (o obstoju izpostavljenega videza pa priča dejansko prejete prijave na komisiji, kar pomeni, da je (tudi) zunanje okolje dojelo omenjeno zaposlitev oziroma podpis pogodbe kot sporno oziroma subjektivno in pristransko).

Ista uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala ter s tem sklenila pogodbo o zaposlitvi z osebo, s katero je imela v preteklosti poslovne stike (uradna oseba je bila namreč, kot direktor javnega zavoda, neposredno nadrejena omenjeni osebi), znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Njen zasebni interes se kaže v tem, da je kot uradna oseba omogočila korist osebi, s katero je imela pred podpisom pogodbe poslovne stike v drugem javnem zavodu, v obliki zaposlitve (kar vključuje tudi pridobitev dodatnih referenc, izkušenj, itd.), na način, da je podpisala predmetno pogodbo o zaposlitvi. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da ni sodelovala v izbirnih postopkih in je le podpisala zaključni »izvršilni« akt, tako ustvarjal najmanj videz nepristranskosti oziroma objektivnosti (o obstoju izpostavljenega videza pa priča dejansko prejete prijave na komisiji, kar pomeni, da je (tudi) zunanje okolje dojelo omenjeno zaposlitev oziroma podpis pogodbe kot sporno oziroma subjektivno in pristransko).

Zadeva 06211-80/2016:

Dve uradni osebi, občinska svetnika občine, sta se s tem, ko sta na seji občinskega sveta občine sodelovali pri odločanju oziroma glasovanju o potrditvi (izvolitvi) kandidatov za člane nadzornega sveta javnega podjetja, med katerimi sta bili tudi uradni osebi, dejansko znašli v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Njun zasebni interes se v tem primeru kaže v tem, da sta s sodelovanjem pri glasovanju so-omogočili pridobitev nepremoženjsko korist (v obliki glasu in kasneje tudi imenovanja oziroma pridobitve/potrditve funkcije člana nadzornega sveta) tudi njima. Identificirani zasebni interes uradnih oseb je pri tem, glede na to, da sta neposredno sodelovali v postopku odločanja (glasovanja), vplival na njuno nepristransko in objektivno opravljanje njihovih javnih funkcij.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 10 zadev, pri čemer je v 9-ih primerih prišlo do zavrnitev, saj iz prijav bodisi niso izhajali resni sumi kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov oziroma nasprotja interesov ni bilo moč utemeljiti. V eni zadevi pa je prišlo do zavrženja obravnave zadeve, saj je šlo za neverodostojnost navedb prijavitelja oziroma očitkov ni bilo moč preveriti.

(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

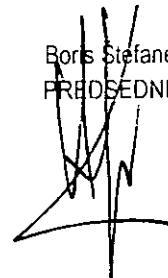
Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK v obdobju med julijem in septembrom 2017 je bilo uvedenih 9 prekrškovnih postopkov, pri čemer še nobeden ni bil zaključen v tem času. Sta pa bila zaključena dva prekrškovna postopka, katera sta bila uvedena pred predmetnim tromesečjem, in sicer eden z izdano odločbo (opomin), pri drugem primeru pa ni prišlo do izdaje odločbe, saj je šlo za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine in nizka stopnja odgovornosti pa so kazale, da nadaljnji postopek ne bi bil smotr.

(vi) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od julija do septembra 2017 je komisija izdelala 29 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi: Boris Štefanec (predsednik) in dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika), je na 30. seji dne 19.10.2017 soglasno potrdil pričujoče poročilo.

Boris Štefanec
PREDSEDNIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.

